

Česká republika

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola internátní Brno, Veslařská 256

Veslařská 256/350, 637 00 Brno

Identifikátor školy: 600 107 426

Termín konání orientační inspekce: 9., 16. a 17. června 2003

Čj.:	122 701/03 - 11087
Signatura:	ol2aw129

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Jednotřídní mateřskou školu internátní (MŠI) s celotýdenním provozem (kapacita 32 dětí) zřídilo Statutární město Brno, Dominikánské nám. 1, 601 67 Brno. Od 1. ledna 2003 je příspěvkovou organizací. Sdružuje internát s kapacitou 30 lůžek a školní jídelnu (40 jídel), které však nebyly předmětem kontrolní a inspekční činnosti. MŠI slouží obyvatelům celého města. Jsou v ní umístěny děti ve věku od tří do sedmi let. Často poskytuje pomoc dětem, jejichž rodiče se trvale či dočasně ocitli v neobvyklé situaci a z různých důvodů nemohou pečovat o své děti každodenně, popřípadě pracují do pozdních večerních hodin. Pro školní rok 2002/2003 bylo zapsáno třicet dětí, z toho dvacet osm bylo přijato k internátní péči a dvě využívaly celodenní provoz. Kapacita školy nebyla v průběhu školního roku překročena, ale vzhledem k charakteru zařízení docházelo k časté obměně určité části zapsaných dětí. Jejich sociální struktura byla velmi pestrá. Zahrnovala jak děti, které pocházely z dobře situovaných a funkčních rodin, tak děti z málo podnětného prostředí a ze sociálně slabých skupin obyvatelstva.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce celé mateřské školy internátní
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce celé mateřské školy internátní
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech v mateřské škole internátní

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ- VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola internátní má celkem deset zaměstnanců. Pět z nich pracuje s dětmi na plný úvazek. Ředitelka a dvě učitelky, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, zajišťují výchovně-vzdělávací práci. V nočních hodinách pečují o děti dvě pomocné vychovatelky, v průběhu dne pomáhají učitelkám. Zabezpečení pedagogického procesu kvalifikovanými pracovníky, vhodné rozložení jejich úvazků i pomocného personálu vytvořily podmínky pro práci s dětmi v menších skupinách, což mělo na výchovně-vzdělávací činnost pozitivní vliv.

Organizaci a provoz MŠI upravuje kvalitní a účelně zpracovaný organizační řád s přílohami. Jeho členění, srozumitelnost, případné odkazy a jasné stanovení kompetencí zaměstnancům dávají velmi dobrý přehled o činnosti, struktuře i pravidlech organizace. Pouze množství úkolů a s nimi spojené zodpovědnosti rozdělila ředitelka nevyváženě, a to ve svůj neprospěch. Běžné záležitosti i průběžně vznikající problémy vyřizuje ale okamžitě a bez zbytečných průtahů. S tím pak jdou i ruku v ruce pružná komunikace a rychlý přenos informací, které dostávají všichni zaměstnanci včas a doložitelným způsobem.

Organizační styl řízení, který ředitelka uplatňuje je sice živý a dynamický, ale nepodporuje zcela funkčně potřebný systém ve vedení lidí při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů MŠI.

Poradní orgán školy - pedagogická rada se schází dvakrát až třikrát ročně. Z jejích zápisů vyplynulo, že má převážně informativní ráz. Učitelky zpracované dokumenty a záležitosti,

týkající se výchovně-vzdělávací práce spíše jen přijímají a schvalují, ale nějak výrazně a aktivně a se na jejich tvorbě nepodílejí. Ředitelka s nimi, ale i s provozními pracovníci jedná otevřeně a přímo. Přistupuje k nim pozitivně a bez předpojatostí. Velmi dobře spolupracuje s vedoucí školní jídelny a celkový provoz školy zajišťuje bez výraznějších problémů. Funkci odborně-metodického vedení však podcenila. Prováděná kontrola postrádala cílevědomost a konkrétnost. Ředitelka ji omezila na povšechné pozorování činnosti učitelky v rámci své přímé výchovné práce s dětmi, kdy působila ve třídě souběžně s příslušnou učitelkou. Zjištění z těchto „hospitací“ pak nebyla analyzována, neobsahovala žádné připomínky ani závěry. Neposkytovala odpovídající zpětnou vazbu, což se následně promítlo i do málo konkrétního, spíše jen formálního plánování školy.

Další vzdělávání řeší učitelky dlouhodobě samostudiem. Akce vzdělávacích center navštěvovaly jen ojediněle, pouze ředitelka se jich zúčastňovala. V poslední době využívala především ty, které jí posloužily k získání informací z problematiky právní subjektivity. Studium svých kolegyň plánuje v souladu se záměry MŠI a má o něm přehled. Výběr knih pro učitelky omezila pouze na školní knihovnu. Ta však obsahuje převážně starší pedagogickou literaturu, která odborný růst učitelek z hlediska nových podnětů a rozvoje teoretického myšlení příliš nepodporuje.

K hodnocení práce zaměstnanců má škola vytvořena kritéria, která jsou všem známa. Mají však více obecný, než výrazně motivační charakter. Ředitelka se jimi řídí pouze rámcově, ale k mírné diferenciaci při odměňování pracovníků jí přeci jenom slouží.

Úroveň personálních podmínek mateřské školy byla celkově hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola se nachází v části města, která se vyznačuje vilovou zástavbou v kopcovitém terénu zahradních areálů. Budova v níž je umístěna má charakter přízemní vily. Stojí uprostřed velké zahrady se vzrostlými stromy a parkovou úpravou, která je pro děti oázou klidu. Její členitý přírodní prostor poskytuje dostatek příležitostí k rekreačním i relaxačním činnostem. K jejich obohacení přispívá i nově opravené a hojně využívané brouzdaliště, jako zdroj osvěžení v horkých letních dnech. Betonová a vydlážděná plocha v blízkosti bazénu, kterou děti bezprostředně po vykoupaní používají, jim však ke vhodnému odpočinku příliš neslouží. Další vybavení školní zahrady, především s prvky kovového programu je převážně zastaralé a málo obnovované. Taktéž vnitřní zařízení budovy se většinou sestává ze starého nábytku a dalších interiérových doplňků. MŠI nemá postýlky a děti i v noci spí na lehátkách. Dětské stolky a židličky nevyhovují výškou všem dětem, neboť mezi nimi jsou značné výškové rozdíly. Chybí vhodné vybavení tělovýchovným náradím. Místnosti, které má MŠI k dispozici – herna, třída, sloužící i jako jídelna, ložnice, sociální zázemí, dvě šatny, z nichž jedna přiléhá k ložnici, výdejna jídla a ředitelna – jsou vzhledem k počtu docházejících dětí dostatečně velké i funkční. Jejich umístění ve zvýšeném přízemí navíc umožňuje pohodlné propojení budovy se zastřešenou verandou na zahradě, která je v letních měsících využívána k nejrůznějším činnostem s dětmi. V suterénu budovy je školní kuchyň s veškerým zázemím, které potřebuje a šatna pro dospělé. Je zde také kancelář pro vedoucí školní jídelny. Mateřská škola postrádá dostupné kabinety a sklady. Prádlo, knihy, didaktická technika a pomůcky byly uloženy ve skříních, které jsou k dispozici v běžně užívaných místnostech. Školní knihovna jako informační centrum je vybavena dostatečnou zásobou dětských knih, ale málo moderní odbornou literaturou.

Vybavení hračkami, učebními pomůckami, velkými i malými stavebnicemi a dalším didaktickým materiálem nebylo již delší dobu nijak podstatně obnovované. Výjimku tvořila pouze sada náčiní k pohybovým aktivitám a některé drobné hračky. Velkou investicí představovala oprava staršího klavíru. Množství i funkčnost tohoto vybavení jsou však dostatečné. Realizaci výchovně-vzdělávacího programu školy nebrání, ale také ho nějak výrazně nepodporuje.

Kontrola ředitelky v oblasti využívání materiálů a pomůcek, které má škola k dispozici, probíhá průběžně a převážně neformálně. Je realizována přirozeně každodenními zjištěními. Neprobíhá však promyšleně, neboť mnohé, zejména velké pomůcky a hračky byly v těžko přístupném skladu, místo aby je děti měly k dispozici. Požadavky na obnovu zařízení i vybavení jsou plánované a zaměřují se především na potřebné opravy. Ty však slouží spíše k udržení stávajícího stavu, než k jeho podstatnější inovaci.

Materiálně-technické podmínky školy byly celkově posouzeny jako průměrné. Toto hodnocení však ovlivnilo především krásné přírodní prostředí zahrady a to, že ji učitelky s dětmi při výchovně-vzdělávací činnosti hojně využívají. Vnitřní vybavení by samo o sobě bylo však hodnoceno na nižší úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

MŠI má *Program předškolního vzdělávání* s dodatkem *Přírodovědné zaměření*, který zpracovala v podstatě ředitelka a dala ho k dispozici ostatním pracovním školy. Při jeho tvorbě vycházela z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání (Věstník MŠMT, ročník LVII, sešit 5, 2001 pod Č.j. 14 132/01-22), z části „Obsah vzdělávání“. Ostatní plánované cíle a úkoly pak uvádí v dalších dokumentech, jako je *Koncepce + Dlouhodobý záměr* a *Roční plán školy* pro školní rok 2002/2003. Uvedené dokumenty vyjadřují zaměření na poznávání přírody, což se však jen málo vztahuje k charakteristickým podmínkám MŠI a neodráží sociokulturní zázemí dětí, které sem přicházejí. Souvislost mezi uvedeným obsahem v *Programu předškolního vzdělávání* a cíli v práci s dětmi nebyla zřejmá. Daný materiál je však prvním podkladem k dalšímu zpracování.

Realizovaný výchovně-vzdělávací program odpovídá obecným cílům předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena průkazně.

Organizace výchovně-vzdělávací práce celkově respektovala psychohygienické požadavky a přizpůsobovala ji potřebám předškolních dětí. Režim dne respektoval dětský biorytmus, denní průběh činností byl vyvážený a dával dostatečný prostor ke spontánním aktivitám. Na děti byly kladeny přiměřené nároky a pohybovaly se v příjemné a emočně pozitivně vyladěné atmosféře. Pouze při některých přechodech přetrvávala ještě zbytečná organizovanost a návyk pití nebyl vytvářen důsledně.

Rodiče jsou v rámci daných podmínek mateřské školy internátní informováni průběžně a s ohledem na jejich zájem o dítě i o dění v MŠI dostatečně. Převažuje především individuální jednání a kontakt. Pouze řád, který škola zpracovala pro rodiče byl poněkud zastaralý a neaktualizovaný.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu i informovanost rodičům odpovídají specifickým potřebám dětí i rodičů.

V kontrole naplňování výchovně-vzdělávacího programu nemá ředitelka vytvořen systém. Provádí ji pouze formálně. Žádné závěry z ní pro další práci ani pro plánování nevyvozuje.

Systém kontroly plnění výchovně-vzdělávacího programu není účinný.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti

Motivace ke spontánním činnostem spočívala v každodenně stejné nabídce drobných a konstruktivních stavebnic, které učitelky dětem připravily a zpřístupnily otevřením skříní, v nichž jsou stabilně uloženy. Orientace na tento druh hraček způsobila, že hry měly statický charakter, přestože se odehrávaly na zemi. I když děti mohly přirozeně měnit svoje tělesné polohy, hýbaly se málo. Chyběla totiž nabídka velkých stavebnic a hraček, které by k pohybu inspirovaly a pomáhaly tak rozvíjet hrubou motoriku. Motivačně výrazněji působil, zejména u mladších dětí, příklad učitelek. Ty si s dětmi hrály a respektovaly úroveň jejich hry. Některým dávaly vhodný vzor k napodobování, jiným přirozeně pomáhaly a tak nenásilně podněcovaly další rozvoj činností. Vzhledem k tomu, že pracovaly s menšími dětskými skupinami, měly možnost hodnotit děti individuálně a konkrétně. Typem hrových činností, které navozovaly, podporovaly především prostorovou představivost. Rozvoji fantazie a tvořivosti prostřednictvím námětových her však nevěnovaly pozornost.

Cíle, které si učitelky pro herní aktivity stanovily, odpovídaly charakteru spontánních činností. Převážně byly orientovány na sociální učení a osobnostní rozvoj. Vedly ke vzájemné toleranci a většinou vhodně přispívaly k vytváření pocitu jistoty a sebedůvěry dětí. Učitelky neomezovaly potřebu dětské hry, ani možnost jejího individuálního ukončení, ale zbytečně setrvaly u některých organizačních zvyklostí. Při některých přechodech tak vznikaly zbytečné prostoje, které mohly být vzhledem k prostorovým podmínkám a počtu dětí zcela plynulé. Zvolené metody jako experimentování, manipulace a zacházení s předměty zajišťovaly aktivitu i zájem dětí a posilovaly rozvoj jemné motoriky. Učitelky však málo využívaly možností, které se naskývaly pro práci s chybou, k objevování a hledání souvislostí. Hodně však s dětmi hovořily, neustále se jim věnovaly, dovedly je vyslechnout a zacházely s nimi laskavě. Někdy je svou péčí a pomocí až omezovaly a nepodporovaly v samostatném rozhodování. Děti je s vděčností poslouchaly, obracely se na ně s důvěrou a navazovaly s nimi často osobní kontakt.

Celkově byl průběh spontánních výchovně-vzdělávacích činností hodnocen jako průměrný.

Řízené činnosti

Motivace k plánovaným řízeným činnostem nebyla dostatečně promyšlená. Vztahovala se sice k zážitkům a zkušenostem dětí, ale jenom okrajově. Byla zaměřena především na plnění úkolů výchovných složek a chyběl jí hlubší kontext. Dětský zájem tak vzbuzovala spíše činnost, než motivační záměr učitelky. Vzhledem k malému počtu dětí a jejich rozdílným individuálním, ale i věkovým předpokladům, chyběla širší a diferencovanější nabídka. Jen některým dětem se tak

dostalo pozitivní zpětné vazby, v podobě konkrétního výsledku. Ostatní tento konkrétní a povzbuzující zážitek úspěchu neměly, neboť byly hodnoceny zevšeobecňujícím způsobem.

Učitelky poněkud podcenily plánování i bezprostřední přípravu, což mělo negativní dopad na celkový průběh řízených činností. Především jen málo zohlednily podmínky, které měly. Tím, že nepřipravily bohatší nabídku více orientovanou na potřeby jednotlivců, neměly děti možnost volby a potřebu se rozhodovat. Chyběla i větší pestrost v použití metod, které by dovolily dětem zpracovat daný obsah pro ně vyhovujícím způsobem a tak dosáhnout intenzivnějšího emočního prožitku. Pokud byly řízené činnosti organizovány individuální formou, dařilo se učitelkám rozvíjet žádoucí dětské dovednosti a návyky. Byly při jejich vytváření i upevňování pozornější a důslednější. Při frontálně vedených aktivitách však dominovaly a slovně děti řídily. Ty pak neměly dostatečný prostor k seberealizaci, ani k samostatným řečovým projevům. Projevovaly se pasivně a podřizovaly se instrukcím a přáním dospělých. Učitelky k nim přistupovaly pozitivně, s vědomím potřeby zajistit jim příjemné psychosociální prostředí a důvěryhodný vztah. Mnohdy však podceňovaly dětské schopnosti, neboť dětem často zbytečně pomáhaly a to i při činnostech, které by zvládly samy.

Průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností měl pouze vyhovující úroveň.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti dětí v oblasti hrubé motoriky nebyly rozvíjeny optimálně, což bylo způsobeno nedostatečným materiálním zajištěním. Škola sice nemá pořádné vybavení pro tělovýchovné činnosti., ale neposkytla dětem ani to, co měla k dispozici. Naopak, jemnou motoriku dětí rozvíjela dostatečně a vytvářela k uplatnění těchto dovedností mnoho příležitostí.

Velmi dobré sebeobslužné dovednosti projevovaly děti při oblékání. I při jídle zvládaly úkony, které byly náročné, ale mnohé jiné a jednodušší neměly možnost uplatnit. Celkem dobře jedly přiborem, jenom správné držení nože dělalo některým dětem potíže. Neměly však přiměřeně upevněny návyky hygieny.

Úroveň vzájemné komunikace a vztahů, řečových a jazykových dovedností byla vzhledem k dětským předpokladům a možnostem velmi dobrá. Děti hovořily přirozeně, bez většího ostychu s relativně velkou slovní zásobou. Neměly však vypěstovány zdvořilostní návyky. Učitelky je téměř nevyžadovaly.

Z hlediska sebevědomí se děti projevovaly jako ne příliš sebejisté a v rozhodování samostatné. Byly přízpůsobivé a značně závislé na pokynech učitelek.

Děti se k sobě chovaly hezky, bez projevů agrese, ale příliš spolu nespolupracovaly. Vzájemnou pomoc si poskytovaly spíše výjimečně.

Poznatky dětí, včetně znalostí z přírody, byly spíše kusé a izolované, málo propojené do nějakých souvislostí a vztahů. Myšlenkové operace, zejména analyticko-syntetické byly díky vhodným pomůckám a hračkám, které děti používaly, dostatečně rozvíjeny.

V tvořivých činnostech projevovaly děti málo fantazie a představivosti. Uplatňovaly je poněkud nevyváženě, jen v konstruktivních hrách.

Výchovně-vzdělávací práce školy byla celkově hodnocena jako průměrná, i když řízené činnosti byly pouze vyhovující. Ovlivnila to především lepší úroveň spontánních činností, které určují specifiku předškolní výchovy.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Název Mateřská škola internátní Brno, Veslařská 256 ze zřizovací listiny je totožný s názvem uvedeným v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003, Č.j. JMK 2830/2003 OŠ, ze dne 28. 1. 2003
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace Mateřská škola internátní Brno, Veslařská 256, vydaná Statutárním městem Brnem dne 6. 1. 2003
3. Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 a určení počtu dětí ve třídě podle § 3 odst. 4 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách, ze dne 26. 9. 2000
4. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 podle stavu k 30. 9. 2002 z 18. 9. 2002
5. Evidence dětí (rozhodnutí, evidenční listy, přehledy docházky)
6. Personální dokumentace
7. Organizační řád z 1. 1. 2003
8. Dodatek k organizačnímu řádu ze 3. 2. 2003
9. Vnitřní organizační řád pro provozní pracovníky školy
10. Vnitřní řád mateřské školy
11. Roční plán školy, školní rok 2002/2003
12. Koncepce + dlouhodobý záměr z 1. 9. 2003
13. Výroční zpráva o činnosti školy
14. Pracovní doba zaměstnanců
15. Kritéria nenárokových složek mzdy pro učitelky od 1. 1. 2003
16. Zápisy z pedagogických a provozních porad
17. Zápisy z hospitační činnosti
18. Přehledy výchovné práce
19. Plány pro výchovně vzdělávací činnost
20. Záznamy o dětech
21. Inspekční zpráva Čj.: 122 126/99 - 11087

ZÁVĚR

Pozitivem v personálních podmínkách byly organizační schopnosti vedení školy, jeho pružnost a pohotovost při řešení problémů. Negativem pak nedostatečné metodické a odborné vedení učitelek, včetně málo promyšlené a cílevědomé kontrolní činnosti.

V materiálních podmínkách výrazně kontrastovalo vnější prostředí školy, které je mimořádně pěkné s vnitřním prostředím, jehož vybavenost stagnuje a do budoucna může znamenat zhoršení.

Do průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti se pozitivně promítla atmosféra, kterou zaměstnanci školy dětem svým přívětivým přístupem vytvářely. Dále pak, že se věnovaly především rozvoji spontánních činností. Nedostatkem však bylo nevyužití specifických podmínek školy k individualizaci pedagogického působení a málo promyšlené řízené aktivity.

Od minulé inspekce se zlepšilo organizování jednak z hlediska řízení školy, jednak ve výchovně-vzdělávací činnosti ve prospěch větší volnosti dětí. V ostatních oblastech nebyly zaznamenány nějaké výraznější změny.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	..Eliška Vencálková, v. r. ....

V Brně dne 20. června 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....20. června 2003.....

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
--	---------------

Vaňková Danuše ..Danuše Vaňková, v. r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy KÚJK	4. 7. 2003	703/03
Zřizovatel MmB	4. 7. 2003	704/03

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány